

اگه اوں لیلاست،
پس من کی ام؟!

اگه اون لیلاست،
پس من کی ام؟!

رے له کلیا

سروشناسه : صادقی، لیلا، - ۱۳۵۶

عنوان و نام پدیدآورنده: اگه اون لیلاست، پس من کی ام! / لیلا صادقی

مشخصات نشر : تهران : آوام سرا، ۱۳۸۱.

مشخصات ظاهری : ۵۶ ص. مصور؛ ۱۶×۲۵ س. م

شابک ۷-۹۴۰۵۶-۹۶۴

وضعیت فهرست نویسی : فهرستنوبیسی قبلی

موضوع : نثر فارسی -- قرن ۱۴

ردہ بندی کنگره PIR : ۱۳۸۱/الف۴۷۴/الف۷/۸۱۲۱

ردہ بندی دیویی : ۱۳۸۱/الف۱۹۶/الف۶۲۸/۸۱

شماره کتابشناسی ملی : ۸۱-۲۶۴۳۹

■ اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

• لیلا صادقی • ناشر: نشر آوام سرا

• مجموعه ادبیات ایران

• چاپ اول: ۱۳۸۱ / ۲۲۰۰ نسخه

• کلیه حقوق چاپ محفوظ و متعلق به نشر آوام سرا است

• شابک ۷-۹۴۰۵۶-۹۶۴

• قیمت: ۶۰۰ تومان

فهرست

صفحه

۷	باز می شود
۱۰	هر آنکس که پس از آنکس
۱۳	گاهی منم، گاهی تو
۱۵	بازی انگشت‌ها
۲۵	ام یا که‌ایم
۲۹	قایم موشک
۳۴	دارم خطور می‌شوم
۳۸	می‌شود چقدر تاریک باشد هوا یا چقدر روشن!
۴۲	شاخه خشک درختی که دست‌های
۴۵	زیر یکی از همین سطرها
۴۹	آخرین داستان از این پنجره

پیشکش به دو عدد یک
و عدد یازده
و اگه اون لیلاست
و پس من کی ام

باز می شود در

و بسته می شود. به نقش و نگار پتویم نگاه می کنم.
چقدر این گل‌ها تکراری‌اند. روی پرده، روی قالی، توی تابلوهای
نقاشی آویزان به دیوار، روی پیره‌نم و حتا دستمال سفره. ظرف‌ها
را روی میز می‌چینم و گل‌های نرگس را که از قدیم گفته‌اند شبیه
چشم معشوق است، توی گلدان وسط میز می‌گذارم. چند بار
چشمم را که می‌بندم و باز می‌کنم، در باز می‌شود و سلام. سرد یا
گرم؟! یعنی هنوز غذا رو گرم نکردی؟! گل کلم را توی ظرف گل
سرخ دار می‌ریزم و ظرف‌های خورشت خوری را در می‌آورم. هر
روز همین کارها را می‌کنم. چقدر این ظرف‌های خورشت خوری
را از ویترین در آورده و چقدر این لیوان‌های لبه طلای را.
پتو را تا می‌کنم و می‌چپانم توی کمد. یک ملافه آبی ساده
می‌کشم روی تخت و پرده‌ها را عوض می‌کنم و رومیزی و دستمال
سفره‌ها و حتا دستگیره‌ها و دم گُنی و لباسم را و آرایشم را.
پلکم را باز می‌کنم و می‌بندم. در بسته می‌شود و خدا حافظی
که. نمی‌شنوم صدای کسی را. ظرف‌ها را از روی میز جمع می‌کنم
و می‌گذارم کمی خیس بخورد. باید جای میز ناهار خوری را عوض
کنم. آن طرف، زیر پنجره منظره بهتری دارد. شکاف نور به پرده و
مبلمان و فرش و دیوار می‌زنند و رنگ اتاق روشن می‌شود. جای

باز می‌شود

۸

تلویزیون را با کاناپه‌ای عوض می‌کنم. هالوژن‌های آشپزخانه را عوض می‌کنم. تخت خواب را از زیر پنجره می‌کشم کنار کمد. چشمم را می‌بندم و باز می‌کنم. در باز می‌شود و کسی باید چیزی بگوید. خب، چطوری؟ سلام. غذا را می‌کشم و دانه‌های برنج عجب درشت در آمده. تلویزیون را روشن می‌کند و امشب برنامه‌های خوبی هست. چای دم کردی؟ فکر کنم این دفعه باید رنگ دیوارها را عوض کنم. یک رنگ شاد. برای افسرده‌گی خوب است. آبی یا صورتی؟ در هر صورت از سفید که بهتر است. می‌شود خیلی چیزهای دیگر را هم عوض کرد.

چشمش را می‌بندد و باز می‌کند. در را باز می‌کنم. چشمش را باز می‌کند و می‌بندد. در را می‌بندم. در باز می‌شود. این چشم‌ها روزی هزار بار باز می‌شود و بسته می‌شود و درها روزی هزار بار باز و بسته و ما روزی هزار بار از این ور در به آن ور در بیرون رفته می‌شویم و از آن ور در به این ور بیرون آمده می‌شویم و عجب رابطه‌ای بین در و چشم هست. در دو رو دارد و هر دو روی در، بیرون در است. حالا می‌شود جای همه درها، یک چشم گذشت و جای همه چشم‌ها و مشتقاتش و عاریه‌هایش هم یک در. چشم باز می‌شود و بسته می‌شود. به نقش و نگار پتویم در می‌شوم. چقدر این درها تکراری‌اند. روی پرده، روی قالی، روی تابلوهای نقاشی آویزان به دیوار، روی پیره‌نم و حتا دستمال سفره. ظرف‌ها را روی میز می‌چینم و درها را توی قاب وسط میز می‌گذارم. چند بار در

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۹

را که می‌بندم و باز می‌کنم، چشم باز می‌شود و سلام. سرد یا گرم؟! می‌شود جای همه سین‌ها را با گاف عوض کرد. یا جای لام تا کام، دال شد. یا عین یک عابر پیاده را با قاف کوهی عوض کرد. داستان را با عطسه‌ای و مرد را با گربه ملوسی که هر روز می‌آید لبه پنجره می‌نشینند و استخوانی را لیس می‌زنند. یا لیلا را با کفگیری که به ته داستان می‌خورد.

هر آنکس که پس از آنکس

گاهی انسان خاطرات زندگی گذشته‌اش را خواب می‌بیند.
لیلا آن وقت‌ها، شاهی بود که قصه‌اش سر دراز دارد. این را
تازگی‌ها فهمیده و هنوز حسش را نمی‌دانیم. شاید بعدها از این
موضوع خوشحال بشود و شاید هم ناراحت.

به آغاز وزیری می‌کردم و اصلی از دولت امیر ماضی بودم،
چنانکه فضل جای دیگر نشیند، بندگان و ندیمان بر او شوراندم و
تحت مُلک از آن خود کردم و چنانکه کارها یکرویه شد، سایه بر
ملکت افکنندم. لیک ناگزیر امیر را برابر می‌بايست کرد؛ اگر نه،
چون مدتی سپری می‌شد، بر خون من مدعی می‌شد.

در گذشتگان قصه کرده‌اند که چون بدان آسانی تخت
ملک به کسی رسد، اختیار آن است که کسی از نزدیکان مغضوب،
هنری بنمایاند برای رهایی خون او. اگر هنر وی مقبول افتاد، بقای
عمر حاصل آید، مگر آنکه مقبول نیفتند که هر دو را با جمله حرّات
بر دار می‌بايست کرد. ملکه سیده امیر در شارستان بر بالای قلعه فرا
آمد و سه مرتبت از این طراز گردانگرد کنگره قلعه را خواست
سپری کردن تا هنری به کمال نمایانده و خون امیر رهانده باشد.

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۱۱

چندی فرو افتادن او قریب بود که امیر را تا پای چوبیه دار بردیم،
لیک اعتدال باز یافت و باز امیر را به بقای عمر نیکو داشتیم. ملکه
سیده پس از سوم بار عزیمت از نقطه آغاز کنگره به پایان رسید و از
بالای کنگره به زیر آمد. به قلعه اندر شدیم و امیر سخت شادمانه
بود که بندگان آنجا رفته بده تنهیت و فوج فوج مطریان شهر و
بو قیان شادی آباد بجمله با سازها بخدمت آنجا آمدند.

امیر در جوار تخت مُلک بود و خواست تاج بر سر نهادن
که خطاب به او گفتم: یا ماضی! تو را دار فانی پای بر در است و
شمشیرم از غلاف به قصد جان او بیرون شد. با خویشتن گفتم که
احتیاط از لون دیگر باید کرد که اگر امیر ماضی بقای عمر یابد،
کینه چهارپای در دل بپورد و مرا پاره شدن از صحیفه حیات بهره
بود که این راهی نبهره باشد. روز گارم بر کام رود با مرگ او.

تاج بر سر نهادم و بر تخت مُلک مسنند گزیدم که صلاح
وقت مُلک جز آن نبود. پس از آن، وزیری گزیدم از برای ادارت
امور که جشنی فراخور حال بر پا داشتند. روی سوی وزیر کردم که:
اکنون که خداوندی حق تر پیدا آمد و فرمان وی رسید، آنچه از
شرایط بندگی و فرمان برداری واجب کند، بتمامی بجا آورید. وزیر
بر پای خواست و زمین بوسه داد و گفت: فذلک آن بود که بودنی

هر آنکس که پس از آنکس

۱۲

بوده است که هر کس به وسیع بخت خویش به دام اندازد زمان را.
چندی بر گفته او اندیشیدم و از پندش آموختم که از آدم الی یومنا
هذا چنین بوده است که می باید جمله وزیران کشته شوند، اگر نه،
شاهان کشته شوند. فرمانی دادم کشتن وزیر را و هر آنکس که پس از
از او وزیر می شد و هر آنکس که آرزوی وزارت در سر داشت و
هر آنکس که خواب وزارت می دید و هر آنکس که پس از وزیر
مرتبت داشت و روزگاری وزیری می گزید و هر آنکس که پس از
آنکس که پس از وزیر مرتبت داشت و هر آنکس که پس از
آنکس که پس از آنکس که پس از وزیر مرتبت داشت و هر
آنکس که پس آنکس که پس از آنکس که ...

گاهی منم، گاهی تو

گاهی منم، گاهی تو. گاهی آفتاب، گاهی. گاهی خنده،
گاهی. گاهی آمدن، گاهی.

گاهی فکر می‌کنی ام که نشسته‌ام پشت میزم و به آن
طرف پنجره نگاه می‌کنم به آفتاب و می‌خندم و تو که می‌آیی،
گاهی فکر می‌کنم که داری توی خیابان راه می‌روی و مهتاب
نگاهت می‌کند و چند قطره از خودش می‌ریزد از چشمش روی
تو که داری می‌روی. بعض گلوییم را چنگ می‌زند و به کسی مثل
خودم می‌گوییم: چرا اینطور فکر می‌کنم؟

گاهی بعد می‌شویم. بعد مائیم. بعد شمائیم. بعد آفتابیم.
بعد مهتاب. بعد خنده. بعد گریه. بعد آمدن. بعد رفتن. بعد، بعدیم
و بعدیم بعد. بعد بعد، بعد بعدیم و بعد بعدیم بعد بعد و بعد نه
مائی هست، نه شمائی. نه آفتابی. نه مهتابی. نه خنده‌ای. نه
گریه‌ای. نه آمدنی. نه رفتني. نه بعدی که بعدیم و نه بعدیم که
بعد. نه بعد بعد، بعد بعدیم و نه بعد بعدیم بعد بعد و نه بعد نه...
آن وقت گاهی می‌شود که می‌آیی، اما انگار نیامده‌ای.
می‌نشینی کنارم، انگار نشسته‌ای. دستم رامی‌گیری، انگار
نگرفته‌ای. می‌رویم توی خیابان، انگار نرفته‌ایم و خانه‌ها را نگاه
می‌کنیم و نمی‌کنیم. آن پنجره را نشانم می‌دهی و نمی‌دهی که

بازی انگشت‌ها

۱۴

پشت پنجره گلدانی است با گل‌های سرخ و دختری دارد نگاهمان می‌کند. دارد فکر می‌کند چرا بعضی آدمها وقتی من و تو اند، گاهی که هستند، نیستند. گاهی که می‌آیند، می‌روند. گاهی که می‌خندند، گریه می‌کنند. دارد فکر می‌کند چرا فکر نمی‌کنند که وقتی نباشند، نیستند و حالا که هستند، باشند. پس باید بشویم. دارد فکر می‌کند چطور می‌شود بعضی آدمها نه از خودشان و نه زندگی‌شان چیزی نمی‌فهمند و همه‌اش درگیر سلام و خدا حافظی. رفتن و نرفتن. ماندن و نماندن. کار کردن. غصه خوردن. نالیدن. دارد فکر می‌کند چقدر خوشبخت است اگر کسی مثل خودش کنار پنجره‌ای بایستد و به گل‌های سرخش نگاه و دو نفر دیگر هم از پائین به گل‌های سرخش و بعد او را و فکرش را فکر و بشوند چیزی که خودشان. دارد فکر می‌کند که حالا ما داریم فکر می‌کنیم که پشت پنجره گلدانی است با گل‌های سرخ و دختری دارد نگاهمان می‌کند که اسمش لیلا و فکرمی‌کند چرا دیگران وقتی هستند، نیستند و وقتی که داریم فکر می‌کنیم و می‌کنند و می‌شویم و می‌شوند، چقدر خوشبختیم.



بازی انگشت ها

صدای لرزش سیم‌های سازش از  می‌پیچد توی
اتاق. ☺ را و به بالا و پائین رفتن سیم‌ها فکر می‌کنم. به هر
ضربه ناخن روی هر سیم که صدایی می‌سازد و سیم بعدی که
صدای دیگری و چند صدا و آهنگی که آدم را می‌برد به خاطره‌ها.
آهنگی که چند صدا و صدای دیگری و صدای بعدی و بعدی
می‌پیچد توی بینی و گلوم.

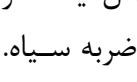
کسی که ناخن‌هاش را روی سیم‌ها حرکت می‌داده، از
پشت بام می‌رود و تنها می‌مانم زیر سکوت. توی ذهنم دنبال
صدایی می‌گردم. صدایی از چند حرکت در سیم و انگشت و
ارتعاش هوا. صدایی زیر و بم از چرخش زبان در دهان، روی
دندان، پس‌کام، عبور هوا از زیر زبان. دال. واو. میم. الف. هی.
سین. رُخ. کاف. واو. چو. لام. واو. شاید آهنگی قدیمی است. چقدر
خط خطی است لحظه به خاطر آوردن. شیشه‌ایی که برای فهمیدن
خودش، باید بشکند و سنگی که می‌فهماند، ولی نمی‌فهمد. باید
همه رنگ‌ها و شکل‌ها و صدایها یکجا یادم بیایند. حرکتها، بو،
مزه. تک تک خاطره‌ها تصاویری هستند جسته گریخته از بوده‌ام،
بوده‌ای و همه شکل‌ها، صدایها، رنگ‌ها و ها و ها با هم یادآوری
است از بوده‌ایم. ترکیب تکه پاره‌های خطوط و خاطره، همان

بازی انگشت‌ها

۱۶

آهنگی است که می‌شنوم، اما نمی‌شود لحظه به لحظه اش را از هم جدا کرد.

آن پیرهن آبی چهارخانه، چهار ضربه چنگ با ناخن
انگشت اشاره است روی سیم اول. وقتی پوشید آن را، یک ضربه
سیاه و یک ضربه چنگ روی سیم اول. در کمد را که باز کرد،
انگشت انگستر دست چپ می‌آید روی نیم پرده سوم سیم اول و
ناخن دست راست یک ضربه چنگ. فشار انگشت روی کلاهک
ادکلن، انگشت اشاره روی نیم پرده اول و یک ضربه چنگ. پخش
شدن بوی ادکلن، یک ضربه سفید ناخن به سیم اول. بیرون آمدن
از خانه، سکوت چنگ. آمدن سر خیابانی که باید یا نباید و دیدن
همدیگر، انگشت روی نیم پرده سوم سیم اول و دو ضربه چنگ،
یک ضربه سیاه. یک ضربه سیاه دیگر و دیگر، دو ضربه چنگ، یک
ضربه سفید و سکوت سفید. دو، ر، می.

عجب بعد از ظهری بود. ناهار را با هم خوردیم. قاشق من
توی ظرف او. قاشق او توی ظرف ماست. قاشق من توی دهانش.
قالشق او توی ظرف ترشی. انگشت روی نیم پرده سوم سیم اول و
دو ضربه چنگ. رفته بودیم شمال. یک ضربه سیاه. همه بچه‌ها
رفته بودند کنار  یک ضربه سیاه.  را سیخ
کرده‌اند. ماست و سیر ترشی و گوجه را می‌آورم. خواهرم قلیان را
چاق کرده. باد ملایمی می‌آید و نمی‌آید. به دیوار تکیه می‌دهم تا
غذا آماده بشود. دود کباب لای  می‌پیچد. گل‌های صورتی

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۱۷

خرزهره باز شده. گل‌های رنگ به رنگ شاه پسند. زل زدهام به شکل‌ها. رنگ‌ها. بو. به ذرهای که روی ساقه گل، شاخکش را تکان می‌دهد. به کوچک‌ترین عنصر شناور در فضا. به خاک نمناک پای گیاه‌ها. به آبی که توی آوندها تجزیه و قسمتی جذب و قسمتی دفع. به تاریخچه اجدادی  و به پیچکی که دور تنهاش عاشق شده.

تا اینجا چند کیلو بایت از فضای مغزمان اشغال شد؟
البته اگر این شکل‌ها نادیده گرفته نشوند. من چند کیلو بایت از مغز او را. آدم‌ها چقدر از فضای هم را. یک ضربه چنگ. ظرف‌ها را جمع می‌کنیم و می‌رویم لب سمه. باد شدیدی خودش را به آدم می‌مالد. بادی که گربه‌ای است سفید و پشمalo یا دستی لطیف و پراحساس. چند تا از بر و بچه‌ها پیرهنشان را در می‌آورند. سردم می‌شود و پیرهنهای را روی هم تنم می‌کنم. دلشان می‌خواهد بادی یکدست به همه جای بدنشان بپیچد. بقیه لباس‌شان را هم درمی‌آورند و رو به روی باد می‌ایستند.

انگشت می‌رود روی نیم‌پرده سوم سیم اول و یک ضربه چنگ. یخ می‌کنم. سوز توی تنم می‌پیچد. از لب سمه بلند می‌شوم و می‌روم طرف آلاچیق. تاریک. نکند چند کیلو بایت از اطلاعاتی که جایی چپیده‌اند، یکدفعه بیرون بریزنند و سرم را قطع. اطلاعات عنکبوتی یا زنجیرهای یا تعاونی. به نیمکت‌ها نگاه می‌کنم. به فضای چوب و ماسه. دستی می‌آید دور کمرم. جیغ می‌کشم. باید

بازی انگشت‌ها

۱۸

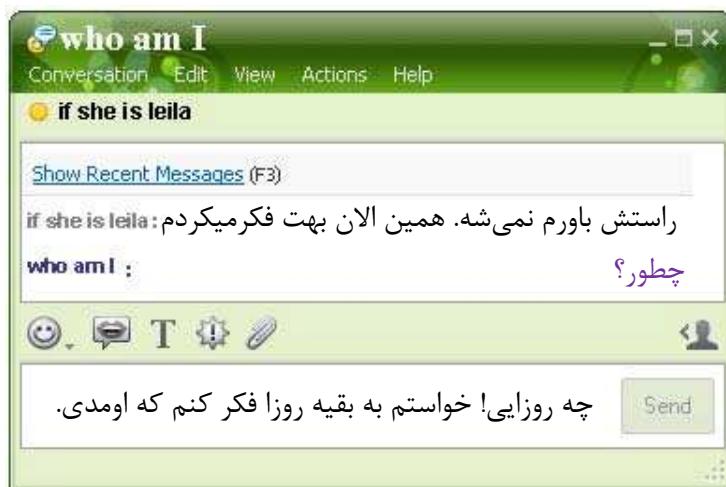
فرار کنم. دستم را می‌کشد و برم می‌گرداند و رو در رویش می‌ایستم. موهاش سیخ شده و چهره‌اش شبیه نمی‌دانم. شبیه ایستادن یا . شبیه نانوای سر کوچه. نه! آندره، شیرینی فروش توی کریمخان. نه! چشم‌های خفاش توی صورتش برق می‌زند. یا شبیه‌همه کسانی که تا به حال دیده‌ام. سرم را روی شانه‌اش می‌گذارم. می‌گوید ماهی کوچولو! چرا گریه می‌کنی؟ انگشت وسط می‌آید روی نیم پرده پنجم و یک ضربه سیاه. هق. اوت. هق. خودش. هق. شبیه هیچکس. انگشت اشاره روی نیم پرده اول و یک ضربه سفید. یکی داره نگاه‌مون می‌کنه. نگاه کن. اون طرف. چیزی نیست. خرزه‌ره است. درازمی‌کشم روی میز و سکوت چنگ. صدای زنگ تلفن. انگشت اشاره روی نیم پرده اول سیم اول و دو ضربه چنگ.



اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۱۹

یک ضربه سیاه.



یک ضربه سیاه.

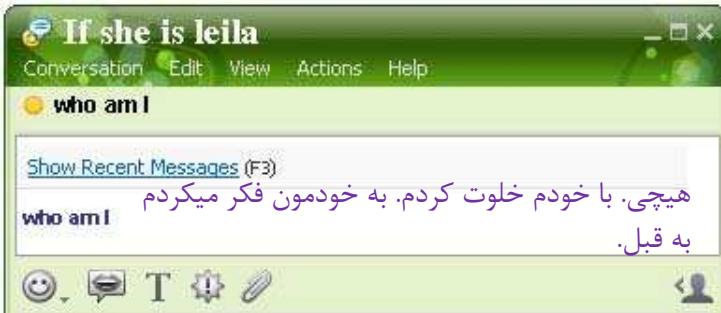


بازی انگشت‌ها

۲۰



یک ضربه چنگ.



اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۲۱

انگشت انگشت دست چپ روی نیم پرده سوم سیم اول و یک ضربه سیاه.



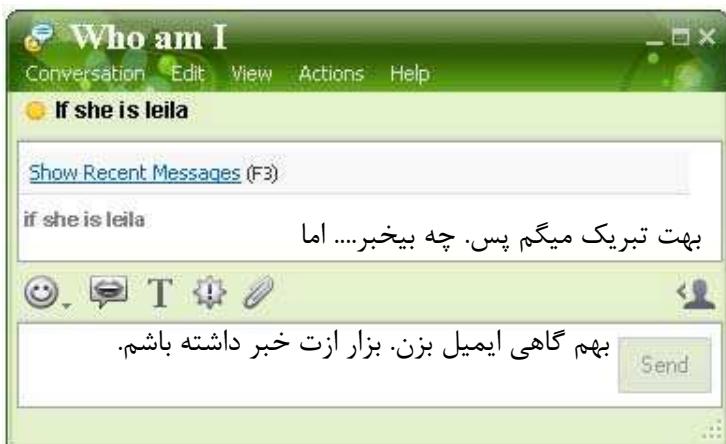
اشاره روی نیم پرده اول و یک ضربه سیاه.



بازی انگشت‌ها

۲۲

انگشت‌های دست چپ سیم‌ها را رها می‌کنند و اشاره دست راست روی سیم اول یک ضربه سفید می‌زنند.



سکوت سیاه.



اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۲۳

ملودی تمام می شود و آکورد شروع.



انگشت اشاره در نیم پرده اول روی سیم دوم.

انگشت انگشت در نیم پرده دوم روی سیم سوم.

! رو به روی نشسته و آهنگی گوش
می کنم یا می نویسم! چه می نویسم؟ باید صفحه ها را برگردانم. یا
روزها را!! باید یک نت دیگر بنویسم برای این آهنگم:



بازی انگشت‌ها

۲۴

انگشت وسط در نیم پرده دوم روی سیم چهارم. انگشت اشاره دست راست به ترتیب روی شش سیم بالا و پائین می‌رود.

ام یا که ایم

وقتی کنار دیگران می‌نشینیم، بلند می‌شوم، لبخند می‌زنیم، می‌شنویم، می‌چرخیم، می‌رقصیم، می‌بینیم، می‌و می‌برگیم که از درختی می‌افتم و خش خش می‌کنم زیر پای دیگرانی که کنارشان نشسته‌ام، بلند شده‌ام، لبخند زده‌ام، شنیده‌ام، چرخیده‌ام، رقصیده‌ام، دیده‌ام، ام و ام و ام.



آن وقت نهالی ام که یکدفعه بزرگ می‌شوم. تنها می‌قطور. همه نگاهم می‌کنند. برگ می‌دهم. می‌آیند زیر سایه‌ام. می‌خوابند. می‌نشینند. بلند می‌شوند. لبخند می‌زنند. می‌شنوند. می‌چرخند. می‌رقصند. می‌بینند. می. می. می.

یکدفعه می‌بینم قطع شده‌ام. گُنده‌ام. پوسیده‌ام. کسی رویم نشسته. از من بلند می‌شود. بر من لبخند می‌زند. می‌شنود صدای باد را در من. می‌چرخد دورم. می‌رقصد کنارم. می‌بیند خطوط عمرم. خطوط درهم. برهم. باهم. بی هم.

ام یا کی ایم

۲۶

آن وقت بی همم. اولش باورم نمی شود و دنبال کسی می گردم. می بینم هیچ کس نیست. کسی که بنشیند کنارم و بفهمد حرفم. که بخندد با من. که بشنویم هم را. که با هر کلمه مان یک هم بیاید. هم باشیم. هر چیزی که هم باشد. همهمه. همایش. همراه. همدست. هم کیش. هم ریش. هم عیش. می بینم هیچ کس صدایم را جواب نمی دهد. همه جا را می گردم. یکدفعه کس دیگری می شوم که تنها نباشم. که سلامم را جواب دهم. که با خودم بخندم. که حرفم را بفهمم. که کنارم بنشینم.

آن وقت دیگر ام نیستم. که ایم. می نشینیم و بلند می شویم و لبخند می زنیم و می شنویم و می چرخیم و می رقصیم و می بینیم و میم و میم و میم.



پهن می شویم روی بند رخت و چکه می کنیم. آجر می شویم و روی خودمان چیده می شویم. چهار گوش می شویم و می رویم. توی هوا و نخی رهایمان می کند در باد و فاصله می گیریم از هم. می شویم چیزی معلق بین ام و ایم. دور می شویم از ایم و نزدیک به ام. آن وقت می بینم خودم همه را در خودش دارد و به همه

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۲۷

فکر می‌کند یا نمی‌کند. با همه می‌نشیند یا نمی‌نشینند. بلند می‌شود یا نمی‌شود. لبخند می‌زند یا نمی. می‌شنود یا نمی. می‌چرخد یا نمی. می‌رقصد یا نمی. می‌بیند یا نمی. می‌یا نمی. در خودش با همه حرف می‌یا نمی. از خودم دور می‌یا نمی. حجمی مستطیل دارم. توی دست مردی که به اداره می‌رود و باز می‌کند مستطیل چرمی را و کاغذها را از توی آن در می‌آورد که امضا شوند و املاک و اسناد را دوباره می‌ریزد درونم. درونم پر و خالی می‌شود از مداد و کاغذ و ماشین حساب و عینک و عینهایی که عین زال زل زده‌اند به من. دسته عینکم روی گوش‌های کسی که دارد می‌خواند کلمه‌هایی مسنند را و نمی‌شنود هیچ مسنند الیهی. از روی گوشش برمی‌داردم و می‌شوم مدادی که امضا می‌کند اسمش را. می‌شوم اسمش روی کاغذی و می‌روم توی بانکی که حواله شوم. می‌شوم پول نقدی که داده می‌شوم و خانه می‌شوم. میز و صندلی می‌آورند درونم و می‌شوم فرشی که زیر پای صندلی. کسی می‌نشینند رویم که می‌شوم نشستن و بلند می‌شود که می‌شوم بلند شدن و لبخند می‌زند که می‌شوم لبخند زدن و می‌شنود صدایی که می‌شوم صدای دری که زده می‌شود. در باز می‌شود که می‌شوم باز شدن و بسته می‌شوم و می‌شوم وارد شدن. وارد شدنی به اتاق. می‌شوم اتاق و مردی نشسته روی تخت و می‌شوم تخت و بلند می‌شود از تخت و می‌رود طرف کمد و می‌شوم کمد و درمی آورد کتش را که می‌شوم کت و آویزانم می‌کند روی جالباسی و

ام یا کی ایم

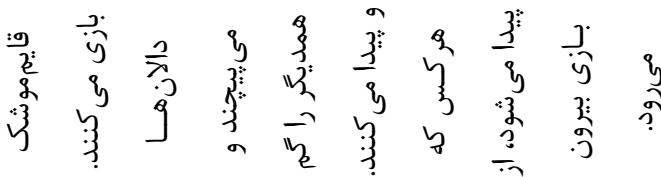
۲۸

میشوم آویز و دستتش دور میشود از کمد که میشوم دست و
میکند پیرهنش که میشوم شلوارش که میکند مرا از خودش و
میشوم خودش و میخوابم روی تخت خواب کنار «وارد شدن به
اتاق» که حالا روی تخت دراز کشیده و میشوم وارد شدن به اتاق
و میشوم لیلا و میشوم پس من کی ام که توی بغلم. مردم که
زنم که شبم که خوابم که رویام که صبحم که صبحانه‌ام که
خانه‌ام را ول میکنم که کارم که بارم که دارم که که‌ام که ام که

ایم. م. م.

قایم موشک

بعضی وقت‌ها همینطور می‌شود. به هر چه که دست می‌زنی،
می‌شکند. می‌افتد. غیب می‌شود. مدتی است که دست به سینه
نشسته‌ام و به سیاه و سفید حتا نگاه نمی‌کنم. تصمیم گرفته‌ام
کوچک‌ترین اثری از خودم، در اطرافم نبینم. این طور وقت‌ها مغز
آدم می‌جنبد. هر چه بی حرکت‌تر، مغز آدم پر جنب و جوش‌تر.
توی حفره‌های مغزم
موجوداتی می‌دوند و

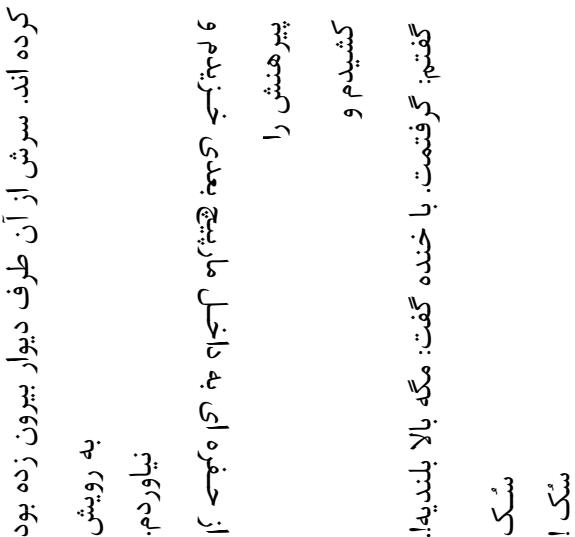


یکی یکی
کسانی که

می‌دویده اند توی مارپیچ مغزم، پیدا می‌شوند. یکی شان
برادرم بود
که حسابی قد کشیده و سرو آزاد که می‌گویند از او برداشت

قایم موشک

٣٠



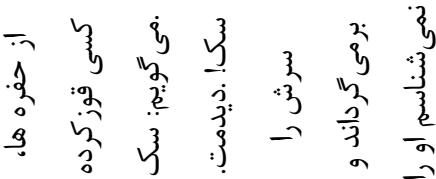
اما من هیچوقت با او بازی نکرده بودم. او بیست سال
بزرگ‌تر از من بود و از وقتی که یادم می‌آید، زنش بچه به بغل
بوده. با بچه‌هاش هم بازی نکرده‌ام، چون وقتی بچه‌ها به سن من
می‌رسیدند، من بزرگ‌تر از خودم می‌شدم و حالا توی فکرم با او
بازی می‌کنم. می‌گوید: باختی، حالا برو بقیه رو پیدا کن. صدای
پایی می‌شنوم. می‌روم روی دیوار و می‌برم
پایین.

می‌بینم

توی یکی

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۳۱



می‌پرسم: تو هم تو بازی بودی؟ دوباره سرش را
می‌گذارد روی زانوهاش. می‌گوییم: حالا وقت ندارم. بعدها می‌یام
سراغت. یادت باشه تو گرگی‌ها! توی ماربیچ می‌دوم. یکدفعه
برمی‌گردم، می‌بینم پشت سرم بوده و سک سک کرده. یکی از
رفقای دوران دبستان. او هم توی بازی بوده. آن وقت‌ها همیشه
پشت یک نیمکت می‌نشستیم. زنگ تفریح یکی از روزها به هم
قول دادیم که تا وقتی بزرگ می‌شویم، توی یک مدرسه با هم
باشیم. حتا وقتی خیلی بزرگ شدیم، خانه‌مان هم پیش هم باشد.
اواسط سال ناظم آمد سر کلاس و جای او را عوض کرد. گفت
مادرش اعتراض کرده که بغل دستی اش سر کلاس یک بند با او
حرف می‌زند و بچه‌اش درس را نمی‌فهمد. من هم به مادرم گفتم
کلاسم را عوض کنند. می‌شنوم صدای کسی را که ریز ریز
می‌خندد. می‌روم روی دیوار می‌ایستم و می‌بینم. می‌گوییم:
دیدمت. سک سک. می‌گویید: من اول سک سک کردم. عجب بچه
تخسی! او پسر همسایه‌مان بود. همیشه دامن می‌پوشید و
می‌گفت: من فریده‌ام. می‌یای با هم بازی کنیم. مادرم اجازه
نمی‌داد که با او بازی کنم. می‌گفت: حق نداری باهش حرف بزنی.

قایم موشک

۳۲

ناخن‌هاش را لاک می‌زد چه قشنگ و لب‌هاش را سرخ می‌کرد که بهش می‌آمد. موهاش روی شانه‌اش ریخته بود. ظهرها وقتی مادرم خواب بود، یک دمپایی می‌گذاشتم لای در و می‌رفتم دم در حیاط. او هم از پنجره تا می‌دید مرا، می‌دوید پایین و با هم می‌رفتیم سر کوچه که برایم بستنی بگیرد. هی به پوستم دست می‌کشید و می‌گفت: چه نرم‌هه! من هم دست می‌کشیدم به موهاش. چه لخت بود و خوشم می‌آمد که موهای خودم هم می‌ریخت روی شانه‌ام و وقتی سرم را یک دفعه تکان می‌دادم، موهام برود هوا. گفتم چه موهات قشنگه. می‌دیشون به من. قرار شد یک روزی که وقت بیشتری داشتیم، با هم تا سر خیابان برویم و توی یک کوچه خلوت موهایش را دربیاورد و بدهد به من. حالا برای خودش مردی شده. سبیل دارد و قرار است با کسی ازدواج کند. نمی‌دانم با کی! زیاد نمی‌بینم او را و اصلاً با هم حرف نمی‌زنیم. همه بچه‌ها روی دیوار نشسته‌اند و می‌گویند: حالا کی گرگه؟! بعد برادرم می‌گوید: یکی‌مون کمه! می‌گوییم: الان می‌رم می‌یارمش. مارپیچ را می‌چرخم

و سرم را

می‌کنم توی حفره. کسی نیست. شاید آن یکی حفره بود. شاید هم این یکی. توی همه حفره‌ها را می‌گردم. پس کجا رفت؟ بر می‌گردم کنار بچه‌ها و می‌گوییم که پیداش نکردم. حالا کی بود اون؟ برادرم با حیرت نگاهی می‌اندازد به من و می‌گوید: خب لیلا

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۳۳

بود دیگه. حیرت زده می گوییم: کدوم لیلا؟! بچه‌ها زیر چشمی به هم نگاهی می‌اندازند و برادرم می‌گوید: خودتو به اون راه نزن. باز با هم دعوا کردین؟ نمی‌دانم چطور متقدعاً عذر کنم که درباره لیلا برایم بیشتر توضیح بددهد. می‌گوییم: نه! نمی‌شناسمش. برادرم باحالتی عصبی از دیوار می‌پردازد و می‌زند در گوشم. می‌گوید: که حالا لیلا رو نمی‌شناسی؟ از کی تا حالا؟ یا پیداش می‌کنی یا دیگه حق نداری اسم من و خواهرمو به زبون بیاری.

کسی توی سرم روی تاب نشسته و وقتی تاب می‌آید جلو پاهایش را راست می‌کند و وقتی می‌رود عقب، تا می‌کند. می‌پرسم: اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟ می‌گوید: به من چه! برو خودت پیداش کن.

کسی که توی تنم نشسته و تاب می‌خورد، می‌رود عقب و پاهایش را تا می‌کند و می‌آید جلو و پاهایش را راست می‌کند، همینطور راست می‌کند و تا می‌کند و تاب می‌خورد و تاب،... تصمیم می‌گیرم دستم را تکان بدhem و آن لیوان آب را از روی میز بردارم و بریزم توی حلقم. می‌ترسم لیوان بیفتدم و بشکند. تصمیم می‌گیرم که از جایم بلند بشوم و کمی به خودم تکان بدhem. تک آن. کان ت. آن تک. ت ات ن ت ک ن...

دارم خطور می شوم

کسی رو برویم است که می گوید پسرم است. چه محیط یکنواختی! چند بار او به این چیزی که کنارم است گفت پسرم! بیا اینجا. نمی دانم اسم کدام یکی پسرم است. چیزهایی می آیند و می روند که تقریباً شبیه همند، اما اسم هاشان فرق دارد. این یکی خیلی شبیه آن یکی است. اما به  می گویند خانم پرستار و به  می گویند یخچال. به  که باز شبیه همین هاست می گویند پتو. اینجا همه چیز شبیه هم است. یک  هم هست که آن طرفش چیزهای دیگری هست که آن مرد روی  کناری به آن می گوید پنجره. بعضی وقتها که می روم کنار آن، بهم می گویند نیفته. دولا نشو! وقتی روی  خوابیده ام هم آن  می آید می گوید نیفته. دولا نشو! اما این  و آن  اصلاً شبیه هم نیستند. بیشتر خودم شبیه  هستم، اما وقتی پسرم و آن یکی هم که اسمش پسرم است، می آیند اینجا و به من زل می زنند، کسی بهشان نمی گوید نیفته. دولا نشو! پس آنها کنار من نیستند و هیچ وقت به چیزهای دیگری که آن طرفم است، نگاه نمی کنند که کسی بهشان بگوید نیفته. دولا نشو! آنها مثل آن مرد که روی  خوابیده و هی می گوید  را ببندید و هیچکس به او

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۳۵

نمی‌گوید نیفتی، دولا نشو! چون او هیچوقت کنار  نیست، آن‌ها هم همینطور نگاهم می‌کنند که آن مرد را  آن‌ها می‌خواهند من بسته شوم. باز به من می‌گوید که پسرم است. چرا یادم نیست. شاید معنی بعضی کلمه‌ها به مرور زمان جا به جا شده. یا هر کس یک کلمه را یک طور می‌فهمد. آن مرد که می‌گوید چرا یادم نمی‌کنید، کسی که لابد پرسش است، چون کنار  او ایستاده، می‌گوید: گرفتاریم. لابد منظور مرد این است که گرفتاری‌هایت حل شده؟ و پسر جواب می‌دهد، نه هنوز. اما این کسی که می‌گوید پسرم است، وقتی می‌گوید چرا یادم نیست، منظورش این است که چیزی را گم کرده و دارد سراغش را از من می‌گیرد. می‌گوییم یادم را ندیدم. خودت کجا گذاشته بودیش؟ اگر آورده بودیش اینجا، از  بپرس، شاید یادم را پیدا کرده باشد. او که می‌گوید پسرم است، همان طوری بهم نگاه می‌کند که آن مرد به  و به  می‌گوید که  را بیندید. راست می‌گوید. اگر کسی نتواند بیند، بهتر باشد که به جای  هایش،  هایش را بیندد. شاید کسی هولش بدهد و آن وقت از  بیفتد پایین و بمیرد.  که بسته می‌شود، منهم  هایم روی هم می‌آید و کلمه‌هایی که روی شکل‌ها به صدا در می‌آیند، تاریک می‌شوند. دیگر شکلی نیست. رنگی نیست. حرکتی نیست. وقتی چشمم را بسته‌ام، به پنجره نزدیک می‌شوم. اما دیگر شکلی نیست که اسمش پنجره باشد،

دارم خطور می‌شوم

۳۶

فقط حسی است که می‌دانم باز می‌شود و آن طرفش حس دیگری است. چیزی حسم را می‌لرزاند و تبدیل به تصویر می‌کند و چشم‌هام باز می‌شود. می‌بینم دوباره باز شده و باد خنکی می‌آید. چند تا از همان  ها  بالای سرم ایستاده‌اند. می‌گوییم: نیفتید. دولا نشید! کسی که گفته بود پسرم است، دستش را جلوی  هاش گذاشت و صدایی در می‌آورد. گفتم به جای  هات،  را ببند. اما انگار نگفتم. صدایی توی گوشم نیامد. باز چیزی گفتم که نشنیدم. دوباره  هایم را می‌بندم و می‌شنوم که پایین پنجره حسی راه می‌رود و حس دیگری داد می‌کشد. از صدای داد کشیدنش می‌ترسم. وقتی پدرم مرد، چقدر داد کشیدم. یادم نیست کی بود. چشم‌هایم را که باز می‌کنم، پسرم را داد می‌کشم. پرستار می‌گوید که ایشان نیستند. کسانی را به یاد می‌آورم که کنار تختم دنبالشان می‌گردم. نیستند. نمی‌دانم آنها قبلًا بوده‌اند یا فقط توی ذهن من خیال می‌شوند. دوباره نگاه می‌کنم به چیزهایی که دور تختم تکان می‌خورند. هیچ کدام از این‌ها را قبلًا ندیده‌ام. اینجا کجاست؟! شاید جایی بین دو حس. کسی دیگر روپرویم نیست که چیزی بگوید. همه آن تکان‌ها و صداها شبیه پتویی سفید روی سرم افتاده‌اند. یادم می‌آید که هفت سالم بود و دلم می‌خواست بروم برنامه خردسالان. مادرم گفته بود که لیلا! اگر خوب درست را بخوانی، این تابستان

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۳۷

می رویم رادیو که صدایت را پخش کنند. یک بار هم یک متر برف
آمده بود که مدرسه‌ها تعطیل شد. با خواهرم رفتیم سر کوچه و
قرقروت خرید او. گفتم یک تکه به منم بد. گفت اون آقا پلیسه
می گیرتمون. بزار بریم یک جایی یواشکی بخوریم. بعد که از چهار
راه رد شدیم، گفتم حالا امنه. بده دیگه. گفت بزار مزه اش رو
بچشم، شاید سمی باشه. می ترسم بمیری. وقتی رسیدیم در خانه،
گفتم حالا بدنه دیگه، قبل از اینکه مامان ببینه. گفت چی بد؟!
افتاد تو خیابون. بعد گفت که حالا ناراحت نباشم. دفعه بعد سهم
خودش را هم می دهد به من. دفعه بعد هم گفت که دفعه بعد
سهمش را می دهد به من. چرا نیامد اینجا که ببینمش. دبیرستان
که بود به نظرم ازدواج کرد. بعد هم رفت. یک جایی که بعید به
نظرم می رسد یادم بباید. اسمش سخت بود. بعد شنیدم که
ازدواجش، ج / و د ز / شد. دیگر هیچوقت برنگشت. ندیدمش.
سهم ماندن او کنار مادر و پدر به من رسید. وقتی پدر مرد، دلم
نیامد مادرم تنها بماند. آدم پیش او. کنار او. تا روز آخر سرحال و
قبراق بود. روز آخر! چرا همه کسانی که دارند به یادم می آیند
مرده‌اند؟ انگار از همه خاطراتم فقط یکی زنده مانده. آن هم من.
چرا کسی نمی آید به خاطر من خاطراتم را خطور کند؟ بگذار
دوباره از اول یادم بباید. می خواهم همه چیز را از اول مرور کنم. از
روزی که به دنیا آمدم.

می شود چقدر تاریک باشد هوا یا چقدر روشن!

می شود چقدر تاریک باشد هوا که چشم، چشم را نبیند.

می شود چقدر روشن باشد هوا که آدم دلش بخواهد توی

داستانی توی دشتی قدم بزند و گل بچیند.

می شود این اتاق را یک زیر دریایی تصور کرد و توی آن

شناور بود. درون ذره‌های معلق و خاطره‌ها که مثل ماهی‌های ریز

و درشت دم تکان می دهند.

می شود با بوی تلخی که می آید، هشت پایی ظاهر شود و

جوهرش را برای نوشتن این کلمات روی کاغذ پخش کند.

می شود هر کدام از اشیای این دور و اطراف را داستانی

دید که اگر وارد هر کدام بشویم، داستان شروع شود:

خرگوش ...

خرگوش دو رنگی را که روی یک کُنده چوب، زیر پنجره

اتاقم گذاشته‌ام و هربار که نگاهش می‌کنم، همان طوری است که

یک لحظه قبل بوده. یادم نمی‌آید که دفعه قبل چطور دیده

بودمش و باز هربار برایم تازگی دارد. می‌دانم که تکان نمی‌خورد و

سهمش از زندگی، او را گوشه اتاق خشک کرده. وقتی نگاهم روی

تصویر خرگوش متمرکز می‌شود، خرگوش بزرگ می‌شود و

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۳۹

مهمنترین چیزی می‌شود که توی کادر چشمم قرار دارد. درباره‌اش فکر می‌کنم. وقتی خیلی کوچک بود و احتمالاً توی جعبه مقوایی پسر بچه‌ای کنار خیابان، و احتمالاً دختر بچه‌ای می‌بیندش و آنقدر گریه می‌کند که مادرش آن خرگوش را بخرد. خرگوش کوچک که بیشتر شبیه موش بزرگی است، توی دست دختر بچه نواش می‌شود و برایش کاهو و سبزی می‌گذارند توی جعبه خوابش و آب می‌دهند که بخورد، شیر می‌ریزند توی شیشه شیر بچه و می‌گذارند لای سوراخی زیر چشم‌های خرگوش که احتمالاً دهانش است. کم کم پاهایش دیگر تکان نمی‌خورد و چشمش بسته می‌شود. اما این خرگوش خشک شده گوشه اتاق نمی‌تواند آن خرگوش مرده باشد. پس لابد این خرگوش، داستان دیگری دارد.

گل خشک . . .

یا آن جعبه گل خشک روی شوفاژ. احتمالاً کسی تصمیم می‌گیرد باغبان بشود و می‌رود دانه گل می‌خرد و می‌کارد و آب می‌دهد مدام به خاکی که درونش دانه‌های گل خوابند و ساقه‌ای از زیر خاک بیدار می‌شود و چند فصل بعد گل می‌کند و باغبان که گل‌ها را می‌فروشد، متوجه می‌شود که او باغبان نبوده، باغ فروش بوده. کسی گل‌ها را می‌خرد و می‌برد توی دکه‌ای کنار خیابان و منتظر مشتری‌هایی می‌شود که پول می‌دهند و گل می‌برند. کس دیگری می‌آید و چند شاخه از آن گل‌ها را بر

می‌شود چقدر تاریک باشد هوا چقدر روشن!

٤

می‌دارد. ساقه‌ها کوتاه می‌شود و گل‌ها توی جعبه‌ای چیده می‌شوند و گل فروش متوجه می‌شود که این آدم‌هایی که آدم‌ها را دوست دارند، آدم دوست نیستند، آدم فروشنند.

آن کس دیگر، جعبه را برای روز تولد لیلا می‌فرستد و لیلا گل‌ها را خشک می‌کند و برای یادگاری می‌گذارد روی شوفاژ. نگاهی که به اتاقش بیندازیم، می‌بینیم پر است از داستان‌هایی که در داستان‌های دیگر فرو رفته‌اند و گوشه اتاق آویزان یا چسبانده یا ایستانده و یا در نوسان. لیلا به روز تولدش فکر می‌کند که جعبه‌ای گل هدیه گرفت. توی بیمارستان بود و یک پاییش را گچ گرفته بودند. به سقف اتاق زل زده بود و سفیدی گرفته بود فکرش را که در باز می‌شود و هاله‌ای تیره وارد می‌شود و می‌نشیند بالای تختش. لیلا به هاله تیره چشم می‌دوزد و به تیرگی صدایش که انگار از پنجره باد می‌آید. دوباره که چشم‌هاش را باز می‌کند، می‌بیند آن هاله رفته و قسمتی از تیرگی‌اش را روی میز کنار تختش گذاشته که بعداً لیلا آن‌ها را خشک می‌کند و می‌گذارد روی شوفاژ اتاقش. پس اصلاً برای تولدش نبوده که گل‌ها را گرفته، اما آن هاله حتماً تنها عشق زندگی‌اش بوده. می‌رود جعبه را از شوفاژ برمی‌دارد و کارتش را می‌خواند. نوشه به امید سلامتی و بهبودی. ماریا.

ماریا از دوست‌های دبیرستانی‌اش بوده. پس این جعبه گل مال خیلی سال قبل باید باشد. چه خوب مانده و شاداب.

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۴۱

یادش می‌آید که همیشه راه مدرسه تا خانه را با هم می‌رفته اند. صبح‌ها ماریا می‌آمده زنگ خانه‌شان را می‌زده و بعد از مدرسه هم با هم می‌رفته‌اند سینما یا دم مدرسه پسرانه و پارک و پس کدام خاطره این اتاق از کسی است که او دوستش داشته؟ اصلاً کسی بوده که او دوستش داشته؟ یا او کسی نیست که داستان درباره اوست؟ چه فرق دارد که لیلا باشد یا نباشد! این فقط یک اسم است.

می‌شود چقدر روشن باشد هوا که آدم برود توی داستانی
توی دشتی و گل بچیند.

تلفن زنگ می‌زند. کسی از پشت خط می‌گوید:
(کلمه‌های داده شده را مرتب کنید)

با. ۸. اینها. مامانم. اونجا. می‌آیم. داریم. ساعت. برای.
کن. چیزی. یک. آماده. شام.
یا. شیرینی. راه. می‌خوای. سر. میوه. و. بگیرم. داریم.
چرا. نمی. حرف. عزیزم. زنی.
خوبم. خیلی. زن. شده. خسته.
می‌آرم. بیرون. شام. از.
یک. خوب. فقط. لباس. تو. بپوش.

شاخه خشک درختی که دست های

دمپایی‌های او تنها چیزی است که باقی مانده و هر وقت می‌روم دستشویی، آن‌ها را می‌بینم جفت شده، کنار شوفاژ. مهمان‌هایی که بچه‌ای داشته باشند، پا می‌کنند آن‌ها را و می‌روند داخل. بعد هم که می‌آیند بیرون، تنها قطعه یادگاری را از پایشان در می‌آورند و قطعه دیگری که هیچ ربطی به او ندارد، مورد استفاده قرار می‌گیرد. شاید هر قطعه یادگار کسی که می‌دانیمش یا نمی‌داند.

این ملافه ای که بعد از رفتن مهمان‌ها می‌اندازم روی کاناپه تا گرد و خاک روی آن‌ها ننشینند، کسانی بوده‌اند که پشت دستگاهی نشسته‌اند و آن را بافته‌اند و حالا شاید مرده‌اند. این لیوان‌هایی که تویش چای خورده‌ایم. فرش‌های کوچک و رنگ پریده. حتا این آجرهایی که روی هم چیده شده، بعد کچ مالی و بعد رنگ مالی. دست‌های زیادی پشت همه این قطعه‌های اطرافم چیده شده‌اند و زندگی می‌کنند که گاهی تکانم می‌دهند و می‌برند آن طرف، راست یا جایی چپ اندر قیچی. دست‌هایی که گاهی چشمم را می‌بندند و گاهی صورتم را سرخ با ضربه‌ای. ظرف میوه را برمی‌دارم و میوه‌ها را می‌ریزم توى چاله یخ‌چال. دست‌هایی که

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۴۳

میوه‌ها را چیده، لابهای میوه‌ها وول می‌خورند و آن‌ها را پخش می‌کنند روی زمین. نمی‌دانم دست‌ها را جمع کنم یا خودم را. جارو برقی را از کمد در می‌آورم و روی پرزاھای فرش می‌کشم. دانه‌های غبار می‌رود توی حلق جارو برقی و دست‌های بافنده، زیر پایم، به بافیدن خاطرات پیش از خودم، می‌ادامند یا ادا در می‌آورند یا ادا می‌شوند یا ادا ... مه سفیدی که توی جاده چالوس جلوی دید ماشین‌ها را گرفته. با خواهرم این‌ها می‌رفتیم طرف‌های سیسنگان. لیلا بغل خواهرم خواب بود. گفتم خسته شدی. بده من بغلش کنم. گفت: نه! خیلی نازه. بازار پهلو خودم باشه. پلک‌هایم داشت روی هم چیده می‌شد که خواهرم گفت: لیلا واقعاً یک پارچه ماهه. کاش منم دختر به این نازی داشتم. می‌گذاری یک مدت پیش من بمونه. تو اونوقت می‌تونی بیشتر به کارات بررسی. یا وقتی می‌ری سرکار بازارش پیشم و برگشتی ورش دار ببر. گفتم: خدا خیرت بده. اما یک وقت فکر نکنه تو ماماوشی؟
البته فرقی نمی‌کنه. شوخی کردم.

کنار جاده نگه داشته‌ایم که برویم آبی به سر و صورت بزنیم و هر کس نمازی دارد یا دستشویی می‌خواهد برود یا چیزی بخورد یا استراحتی بکند، خلاصه، خلاص بشود از خلسه توی ماشین. از آن طرف جاده آمدیم این طرف و دیدیم که دیدم که هیچ کس نیامده بود که آبی بزند به صورتش که چیزی بخورد که نفسی بکشد که با من باشد که دیدم که دارم می‌روم آن طرف

شاخه خشک درختی که دستهای

4

جادهای که یک تریلی زده به پیکانی سفید با نمره ماشین مایی
که حالا فقط منم و دستهایی که از شیشه ماشین افتاده‌اند
بیرون انگار شاخه خشک درختی.

جارو برقی را خاموش می‌کنم و می‌روم که لباسم را
عوض کنم. لباسی که مال کسی هم که دوخته آن را نیست و مال
کسی که پارچه‌اش را باfte هم نیست و لباسی که انگار مال
چیزی شبیه من هم نیست. احساس می‌کنم چیزی زیر شکمم
سنگینی می‌کند. چیزی که سال‌ها پیش از من جدا شد و بعد
دوباره جدا شد. من هم زیر شکم مادرم سنگینی می‌کنم و بارها
جدا شده‌ام از او.

می‌روم حمام و کیسه می‌کشم سلول‌های مردهای که از
تنم جدا می‌شوند و آب می‌ریزم روی سلول‌های تازه‌ام. لباس
دیگری می‌پوشم. اهمیتی ندارد دستهایی که. موهايم را شانه
می‌زنم و دست می‌کشم به موهای ریزی که تازه درآمده، کnar
گوش‌ها و بالای پیشانی‌ام. یادم می‌آید که چه سرحال و قبراقم.
غذایی درست می‌کنم و سلول‌های بدنم نفسی می‌کشنند. بزرگ
می‌شوند انگار یا ورزش می‌کنند توی مساحت فکرم. مساوکم را بر
می‌دارم و می‌روم دستشویی که دوباره دمپایی‌هایی که تنها چیزی
باقي مانده از او، جفت شده کnar شوفاژ.

زیر یکی از همین سطرها

کجا گذاشته بودش؟ گاهی آدم چیزی را که برایش خیلی مهم است، جایی می‌گذارد که کسی پیدایش نکند، آن وقت دیگر خودش هم پیدایش نمی‌کند. همه کتابخانه را زیر و رو می‌کند. طبقه بالای کمدش را. کشوی میز. همه جاهایی که ممکن بود آنجا باشد. پس کجا گذاشته بودش؟ یک جایی خوانده بود که با نوشتن، خیلی چیزها پیدا می‌شود. مدادی دستش می‌گیرد و هر چه به ذهنش می‌آید، می‌نویسد:

خیلی سال پیش، وقتی عکس‌ها را ظاهر کردیم، آنها را توی آلبومی مرتب کردم و بعد، بعد، انگار گذاشتم لای کتاب‌های کتابخانه. چند باری که مهمانی آمده بود، همینطور که به کتاب‌ها زل می‌زد و گاهی انگشتش لای یکی از آنها می‌رفت و بیرون کشیده می‌شد آن کتاب و چند ورقی می‌خورد، انگشت لای آلبوم هم می‌رفت و عکس‌هاش دیده می‌شد. بعد، انگار جاش را عوض کردم. کجا گذاشتم؟ مدتی زیر فرش بود. گلین باجی که جارو

زیر یکی از همین سطرها

۴۶

می‌زده، آن را در آورده و برای خودش ورق زده و بعد گذاشته روی شوفاز و دوباره جارو زده فرش‌ها را. رنگ بعضی عکس‌ها هم رفته و بعد انگار گذاشتمش توی کمد. لابه‌لای جهاز دخترم. نمی‌دانم چطور شد که دوباره جایش را عوض کردم. بعد، بعد... اما عجب عکس‌های خوبی گرفته بودیم. یادش به خیر. بعدها، عکس‌ها و نگاتیوها را خواست که برای خودش هم ظاهر کند. توی یکی از عکس‌ها، توی رستورانی ستی نشسته بودیم و آبگوشت می‌خوردیم. نان سنگی را تلید کرده بود و چند قاشق ماست هم روی آن. بعد، نصف ظرف سالاد شیرازی را توی کاسه اش چه کرد و کمی ترشی و سبزی و بعد تعارف کرد که من هم بچشم. ریختش هم حالم را به هم می‌زد، چه برسد به خوردنش، ولی دلم نیامد دستش را رد کنم. قاشقی دستش بود پر ملاط که رفت توی دهانم و لقمه داشت برمی‌گشت بیرون که همان موقع تیک. یک عکس گرفت. کلی عکس‌های رستورانی داشتیم که چقدر خنده دار بود. هر کس می‌دید، از خنده روده بر می‌شد و بعد می‌پرسید: ~~لیلان ایشون~~ ~~بله مر~~ من؟! من هم باید لبخند می‌زدم و می‌فهماندمشان، به شما چه ربطی داره؟ کلی هم عکس تولد بود. توی یکی از عکس‌ها قرار

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۴۷

بود برود شمال. کلی غصه خوردم. گفت هفته بعد برمی گردد.
داشتم دق می کردم. یعنی تولدم یادش رفته بود. شبی که قرار بود
برود مسافرت تا دیر وقت توی اتوبان چرخ زدیم و به شوختی می زدم
بهش که او ضاعش چطوره؟ سرش که درد نمی کنه؟ آب دماغشو
بگیر. چقدر خندهیدیم و از لحظه های انعکاس نور، عکس گرفتیم.
وقتی از این حرف ها می زدم، چقدر قشنگ نگاهم می کرد. پشت
فرمان مجبود بود که بین دو خط وسط بزرگراه رانندگی کند. چه
کیف می داد وقتی از همین حرف ها می زدم و نمی توانست از جایش
جم بخورد. فقط می خندهید و خیلی قشنگ نگاهم می کرد. بعد من هم
ناگهان تیک. قسمم می داد که عکس ها را نشان کسی ندهم. گفتم
فکر گواهی نامه ات باش که به چه جرمی در حین رانندگی
می گیرنش ازت. آن وقت ها هنوز با حلقه هایمان حلقة حلقة
شب تا صبح از این ور به آن ور می شدم که چطور دلش
آمد برود شمال. صبح آن روز، یکی از بر و بچه ها زنگ زد که
برویم استخر. توی آب، مغز آدم اندازه مغز ماهی می شود. مثل
الواری روی آب سبک می شوم و به هر طرف که آب برود، ماهی
می شوم. بعد گفت بروم خانه اش. بدم نمی آمد الواتی کنم و تا نیمه

زیر یکی از همین سطرها

۴۸

شب بیرون بمانم. سر راه بستنی گرفتیم و کلید را توی در کرد که
چراغ‌ها روشن شد و یک دوربین فیلم برداری جلوآمد. نمی‌دانستم
چه اتفاقی افتاده و هاج و اجاج به کسی نگاه می‌کردم که پشت
دوربین ایستاده و صورتش پشت حلقه دوربین. یکی یکی بچه‌ها از
اتاق‌ها پریلنند بیرون و بعد کسی که پشت دوربین بود، سرش را
آورد بالا و گفت: بستنی ات آب شد. از خوشحالی داشتم سکته.
پس که می‌ری مسافرت! همه عکس‌ها توی همان آلبوم بود که
عطفش به پهنای تاریخ بیقهی است. کجا گذاشتمش. به نظرم که زیر
یکی از این سطرها باشد. یا زیر یکی از همین حرف‌ها. یادم
نمی‌آید. یا زیر اسم داستان!

آخرین داستان از این پنجره



شاید این آخرین داستانی است که از این پنجره دیده می‌شود. باید این پنجره را جای دیگری برد. یا جای دیگری را پنجره.

تا پایم توی اتاق گذاشته، هوای زرد توی صورتم زده و روی صندلی ام نشانده و به فکری انداخته و از فکری باز کرده می‌شوم. آفتاب تا نیمه اتاق تاب می‌خورد و داغ می‌شوم. تکان خورده نمی‌شوم. شاید این آخرین آفتایی است که از این پنجره تاب می‌شود.

روسی‌ام برداشته می‌شود. مانتم در آورده. پیرهنم کنده. شلوارم. هر چیزی که مال خودم نیست و به تنم چسبیده. بی‌تعلق جلوی آفتاب این پنجره دراز کشیده می‌شوم. پلک‌هام بسته شده که دیده نشوم اگر کسی بیننده شده مرا. توی گوشم هوا پیچیده. پا روی پا انداخته می‌شوم. از صدای همهمه و عبور و مرور دم کرده ماشین‌ها و هوای آزاد، بی‌وزن می‌شوم. شاید روی قالیچه سلیمان دراز کشیده شده‌ام و از مردم و حرف و حدیثشان

آخرین داستان از این پنجره

۵۰

گذشته می‌شوم. به من چه که دست آشیzman تا آرنج سوخته و برده می‌شود بیمارستان و بستری و وقتی برگشته می‌شود سر کارش، هر روز سر ناهار جایی کنارم نشسته و من هم اول که دستش را دیده می‌شوم، زنی ۷۰ ساله با انبوهی خاطرات مرده و پوستی که بادکنکی و بادش را خالی کرده. وقتی نگاهم از دستش کشیده می‌شود بالا، به صورتی رسیده می‌شود ۳۰ ساله با آرایش‌های زنانه و چشم‌هایی پر جنب و جوش.

به من چه که شخصیت مادی و معنوی همکارهاش را راننده‌مان سوء استفاده کرده می‌شود و زنش فکر کرده که خانم‌هایی که به خانه زنگ زده می‌شوند، از محل کار شوهرند و کاری اداری و لیلا خانوم است یا خانم دیگری که منشی و تا صبح روی رختخواب جنبیده می‌شود و لنگ ظهر با چشم‌هایی قرمز و ورم کرده می‌آید سر کار و گفته می‌شود که بچه‌ام مریض بود. به من چه که وقتی منشی به اتاق مدیر رفته می‌شود، سایه دو پا از زیر در به هم نزدیک و به کناری رفته می‌شود و زن مدیر که زنگ می‌زند، گفته می‌شود که جلسه دارند ایشان. به من چه که مشتری‌هایی که خواسته می‌شوند که با شرکت قرارداد بسته شود را منشی منصرف کرده و با شرکت شوهرش قرارداد بسته می‌شود. به من چه که منشی زیر آب مدیر عامل را زده و بی‌هیچ حق الزحمه‌ای مدیر عامل از طرف هیأت اجرایی اخراج کرده می‌شود و کس دیگری که نام خانوادگیش شبیه نام خانوادگی اوست، به

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۵۱

سمت مدیریت انتخاب کرده می‌شود. به من چه که من منشی بودم یا کسی که گاز را بی هوا باز گذاشته یا حساب‌ها و مشتری‌های شرکت را جا به جا کرده. این‌ها به من ربطی ندارد. من نه این‌هایی که گفته می‌شود (نمم)، یا فکر می‌شود (نمم) (نمم)، شاید چیزی که جلوی این پنجره اینطور و اگر پنجره را ببندند یا عوض کنند، آنطور یا کس دیگری.

شاید کسی که یک پنجره سرتاسری توی راهروی دفترشان است و اتفاقش اولین اتاق سمت راست و مانتویی بلند پوشیده می‌شود که اپلهایی برجسته با روسربی مشکی، بی‌هیچ آرایشی و کیفی کهنه به دوش که فقط بلیط اتوبوس و دفترچه تلفن و کلید خانه توی آن و رفته می‌شود توی اتفاقش. پرونده‌ها درآورده می‌شود و یکی یکی مراجعین داخل آمده می‌شوند. مراجعینی که اگر خودشان از جیب پولی در آورده و گذاشته شود لای دفتر، از اتاق بیرون کرده می‌شوند. کار همه بی وقفه پیش رفته می‌شود.

اتاق بعدی اتاق مدیر است که مهندس راه و ساختمان و هیچ پل بی‌ محلی را طرح نریخته شده که منفعتی بزرگ به کسانی و کوچک به خودش. نقشه هیچ ساختمانی نکشیده شده که آسمان را خراش بدهد و آب و برق و گاز و غیره‌اش، حقوق دیگران را در خود مجتمع کند و مجتمع بشود و جای پارک نباشد و دیواره‌اش ترک بخورد و لوله‌هاش پوسیده و ملاط

آخرین داستان از این پنجره

०८

سیمانش چیزی کم داشته باشد یا و یا همه همکارهاش فکرها یی فضیله دارند و ظاهرهایی فضایل و نقشه هیچ چاه و فاضلاب بی فضلی هم در آن فضولات، مفضل نشده و مدینه فاضلهای شده که تفضل و افتخار. هیچ کدام این فضولی ها به من نیامده.

من می توانستم کسی شده شوم که اتفاقش ته راهرو است و همه مراجعین یک راست توی اتفاقش رفته می شوند و پشت در ایستادنده می شوند و من همه را به معاونم مرجع کرده می شوم. من هرچیز یا کسی شدهام که نیستم. هر کاری که کردهام، دیگران کرده شدهاند. هر کاری که کرده شدهام، کردهاند. هر چه گفته شدهام، دیگران گفتهاند. هر چه گفته شدهام، نگفته شدهاند. باید گفته شد یا گفته نشد. فرق آدمها با هم در گفته شدن نیست. در گفته شدهام، شدهای، شده است. در رفته شدن، همه آدمها حق اشتراک دارند. فرق در رفته بوده شدم، شده باشی، می شوم، شو، شد. ما مفعولاً، مجھولاً، نایب فاعلاً، در مصادرها مشترکیم و در شناسه‌ها منفرد. مصدر همه‌مان یکی است. همه صادره از یک صدره. قابلیت صدارت داریم و مصدر نشین. مصادره کرده می شویم یکدیگر را و سعه صدر داریم و اسم صدر را خوشمان نمی آید و به جایش لیلا را دوست داریم. چون فکر کرده می شویم که آدمی اگر اسمش صدراباشد، همیشه در حال تکثیر کردن نشانه های مفعولي است: را را را را را را را

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۵۳

را
را را را را را را را را را را را ...

تلفظ رای آخر چه طبیعی، طعمی، مطعمی، عطفی،
یطمی، یعطی دارد.

وقتی رای اول را گفته می‌شویم، تازگی دارد. ریحانی که
بویش دست آدم را طرف کباب برگ و دوغ و گوجه‌های کنار
دیس می‌کشاند تا در آخر هر لقمه یک مشت ریحان چرانده
شویم.

را را رای وسط کسالت آور است. امتداد دارد. بُرْندگی
دارد. امید دارد. تناقض دارد. در انسان امید بریدن کسالت را ایجاد
می‌شود.

را را رای آخر ناگهانی است. فاجعه است. از قبل
می‌دانستیم که را را رای آخری هست و گفته می‌شدیم چه بهتر.
حالا رسیدن. تمام شدن. ته کشیدن. کاش قبل از آخرین را، بیرون
می‌زدیم از جمله

و آن وقت می‌گفتیم خدا بیامرزد را را. چه روزهای خوبی بود.
تمام شد. هر چیز دورهای دارد. وقتی تمام شد. اما وقتی تا
آخرین را توی جمله باشیم، تمام می‌شویم خودمان را. انتظار
داریم یک رای دیگر بیاید که نمی‌آید. شوخی بردار نیست. را تمام
کردیم.

آخرین داستان از این پنجره

۵۴

صدر را خوشمان می‌آید. چقدر حرف دارد برای گفتن.
صد هنر از هر انگشتیش. خانم جمله است و خانه فعلمان.
صدر آخرين داستانش را از اين پنجره دیده می‌شود. باید
این پنجره را جای دیگری بردش شود. یا جای دیگری را پنجره و
جلوی پنجره صد را روسربی شان را برداشته می‌شوند. مانتوشان
را در می‌آورده. پیرهنشان را کنده. شلوارشان را. هر چیزی که مال
خودشان نیست و به تنشان چسبیده. بی‌تعلق جلوی آفتاب این
پنجره دراز کشیده می‌شوند. پلکهاشان بسته شده که دیده
نشوند اگر کسانی بیننده شده‌اند آنها را و توی چشم خودشان
دیده می‌شوند خودشان را و همه راهای دنیا را. ورای همه راهها
می‌ایستند و راهی را که دیده‌اند، می‌راوند و راوی را که رفته‌اند،
می‌رهند. بعد از هر را، صد راوی می‌رایند. هر را، صد رای دیگر
می‌شود و همه راهای دنیا در یکی از هر صد را، نشانه مفعولند و
فاعل هم که گم شده. باید دنبالش گشت و به جرم فعلی که به
مفهول تفعیل کرده، فعالش کرد.

حالا فاعل را پید اکردیم و داستان به فعل می‌آید:

شاید این آخرین داستانی است که از این پنجره می‌بینم. باید
این پنجره را جای دیگری برد یا جای دیگری پنجره. تا پا توی
اتاق می‌گذارم، پنجره را می‌بینم که شکسته آن را سنگی و
گربه‌ای لبه آن نشسته و کاکتوسی را که روی لبه پنجره بوده، از

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟!

۵۵

چشم پنجره انداخته پایین. از ساختمان بیرون می‌روم و به حیات می‌رسم. خاک کاکتوس را از روی زمین جمع می‌کنم و کاکتوس را که بر می‌دارم، دو نیمه شده و دانه‌های سبزینه‌دار و جوانه‌هایش را خاک می‌کنم تا ریشه بدهد و بزرگ شود و اگر دوباره گربه‌ای آن‌ها را از لبه پنجره بیندازد پایین، دوباره خاکش را جمع می‌کنم و دانه‌های سبزینه‌دار و جوانه‌هاش را خاک می‌کنم و همیشه کاری هست برای کردن، مرتکب کردن، مرتکب شدن، انجام دادن، انجام شدن، به ثمر و سمر رساندن، ساختن، ویران ساختن، ...



از این قلم:

ضمیر چهارم شخص مفرد، هامون، ۱۳۷۹

وقتم کن که بگذرم، نیلوفر، ۱۳۸۰

اگه اون لیلاست، پس من کی ام؟، آوام سرا، ۱۳۸۱

«وهם بزرگ: من زیر نظرم!»، بوبین، برگردان: لیلا صادقی، آوام سرا، ۱۳۸۱

داستان‌هایی بر عکس (ابر رمان)، نشر نگاه ، ۱۳۸۸

در جستجوی نشانه‌ها، جاناتان کالر، برگردان: لیلا صادقی و تینا امراللهی، علم، ۱۳۸۸

نقطه‌چین‌هایی که پر نمی‌شوند (فیلم داستان)، ثالث، زیرچاپ

کارکرد گفتمنانی سکوت در داستان‌های کوتاه معاصر ایرانی (پژوهش)، ۱۳۸۹

تقاطع استعاره و مجاز، برگردان: فرزان سجودی، تینا امراللهی، لیلا صادقی، زیرچاپ

من از غلط‌های نحوی معذورم، مجموعه شعر، چاپ نشده